

Kıbrıs 2015 Projesi, yeni kamuoyu araştırmasının sonuçlarını açıkladı

“Kıbrıslılar federal çözüme açık”

Cyprus
2015

■ “Kıbrıslı Türkler ile Rumlar federal çözüme açık; ancak çatışan bakış açıları var”

■ “Güven yaratıcı önlemlerin uygulanmasına güçlü destek; olası bir referandumda kararsızlık”

“Kıbrıs 2015” inisiyatifi tarafından Kıbrıs’ın her iki toplumunda yapılan kamuoyu araştırması, Kıbrıslı Türklerle Kıbrıslı Rumların federal bir çözüme açık; ancak müzakerelerde tartışılan güvenlik, toprak ve vatandaşlık gibi konuların çözümlerinde birbirleriyle çatışan bakış açılarına sahip olduklarını ortaya koydu. Araştırmaya göre, her iki toplum da güven yaratıcı önlemlerin uygulanmasına çok güçlü bir destek verdi ve müzakerelerdeki bu üç kritik konuda kısıtlı da olsa ortak zemin bulunabileceğini düşünüyor. 17 Mart-14 Nisan tarihleri arasında bin Kıbrıslı Türk ve bin Kıbrıslı Rum’la yüz yüze, kendi evlerinde ve kendi dillerinde mülakatla yapılan kamuoyu araştırmasının sorularının, iki toplumdaki karar vericiler ve siyasi partilerle yoğun iştişareler ışığında hazırlandığı belirtildi. Proje eş direktörleri Dr. Ahmet Sözen ile Spyros Christou imzasıyla yapılan açıklamaya göre, kamuoyu araştırmasına katılanların çoğu ilerde yapılabilecek bir referandumda nasıl oy vereceği konusunda peşin hükümden kaçınıyor ve kararsız kalmayı tercih ediyor. Genel olarak araştırmanın bulgularının, “ilerde liderlerin üzerinde anlaşacağı bir kapsamlı çözüm planının halk tarafından reddedilme talihsizliğine uğramasını önlemek için, halkın müzakere süreci ile olan ilişkisinin – bir yerde, süreçten kopukluğunun acilen yeniden değerlendirilmesi gerektiğini gösterdiği” kaydedildi. Müzakere içeriğinin belli şekillerde değişmesinin her iki toplumdaki da destek görebileceği kaydedilen açıklamada, “Mesela, bu araştırmada ortaya çıkan, güven yaratıcı önlemlerin her iki tarafta da çok yüksek destek gördüğüdür. Bunların uygulanması da doğal olarak hem sürece hem de diğer topluma olan güveni artıracaktır. Halkın anlamadığı veya kabul etmediği görünen konulardaki müzakere parametreleri kamu bilgilendirme ve toplumsal diyalog çerçevesinde ele alınmalıdır. Tabii ki bu da, liderlerin seviyesinde cesur ve acil adımların atılmasını gerektirmektedir” denildi.

TC GARANTÖRLÜĞÜNÜN DEVAMINDA ZİT POZİSYON

Araştırmadaki “güvenlik” konusundaki sorulardan çıkan sonuç, Kıbrıslı Rum ve Kıbrıslı Türklerin, Türkiye’nin garantörlüğünün devamına taban tabana zıt pozisyonunda olduğunu gösterdiği kaydedilen açıklamada, Kıbrıslı Türklerin TC garantörlüğünün devamından yana olduğu, oysa Kıbrıslı Rumların bunun sona ermesini istedikleri belirtildi. İki toplum da AB’nin bir anlaşmanın uygulanmasını denetlenmesinde rol oynayabileceğini kabul ediyor. Uygulamaya ilgili teşvikler veya cezalar, tarafların AB kaynaklarından faydalanma ve AB karar sürecine katılımlarıyla ilgili konularda yapılabilir. İki toplum Kıbrıs sorununun güvenlikle ilgili kısmının tartışılacağı uluslararası bir konferansa sadece Kıbrıs Türk ve Kıbrıs Rum tarafları ile Türkiye, Yunanistan, AB ve BM’nin katılmasında hemfikir.

RUMLAR MARAŞ VE GÜZELYURT’U İSTİYOR

Araştırmaya göre, Kıbrıslı Rumlar Maraş ve Güzelyurt’un Kıbrıs Rum Yönetimi altına girmesini; Karpaz’ın iki toplumun ortak kullanımında federal bir bölge olmasını istiyor. Kıbrıslı Türkler ise, herhangi bir toprak ayarlamasına şiddetle karşı çıkıyor. Maraş’ın bir çözüm çerçevesinde Kıbrıslı Rumlara geri verilmesi dahi Kıbrıslı Türklerin çoğunluğu tarafından reddediliyor. Toprak konusunda her iki toplumun yaklaştığı tek nokta, her iki toplumun da Kıbrıs’ta bazı bölgelerin federal bölge olmasına sıcak bakmaları. Bu bölgeler, ne Kıbrıs Rum, ne de Kıbrıs Türk Kurucu Devletlerine ait olacak; üzerinde isteyen birincil ikamet kurabileceği federal Kıbrıs’ın bir parçası olacak.

VATANDAŞLIK

Kıbrıslı Rumların çoğu, 1974 sonrası Türkiye’den gelip adaya yerleşenlerin ve çocuklarının -Kıbrıslı Türklerle evlenenler ve onların çocukları hariç- hepsinin bir çözümünden sonra adadan ayrılmasını bekliyor. Kıbrıslı Türklerin inancı ise on yıllardır Kıbrıs’ta yaşayan insanların ve çocuklarının, çözümünden sonra adada kalmalarına izin verilmesi. Vatandaşlık konusunda iki toplumun da anlaşığı tek nokta ise

Türkiye’den gelenlerin ve özellikle daha yakın yıllarda gelenlerin durumları bir anlaşmadan sonra oy verme hakkına sahip vatandaş olarak değil, oturma ve çalışma izinlerine sahip olmalarıyla Kıbrıs’ta kalmaları şeklinde çözülebilir.

GÜVEN YARATICI ÖNLEMLER

Kıbrıs 2015’in araştırmasının sonucuna göre her iki toplum da önerilen çeşitli güven yaratıcı önlemler konusunda hemfikir oldu. Örneğin, dini, tarihi ve kültürel eserlerin korunması her iki toplum için önem taşıyor. İki toplum da, liderlerin

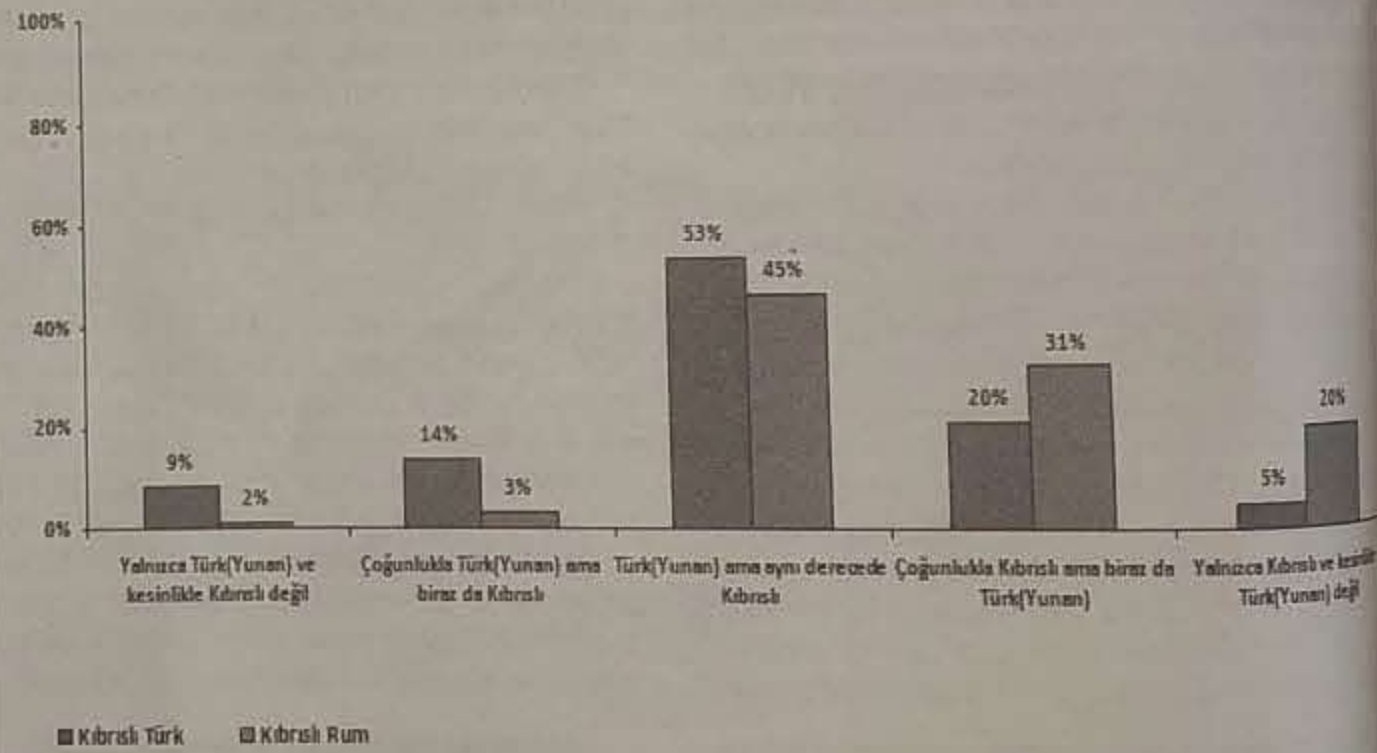
günlük açıklamalarında diğer toplumla ilgili negatif sözlerle son vermesini destekliyor. Ayrıca her iki toplum da bir taraftan diğer tarafa geçişlerde bürokratik formalitelerin azaltılmasını istiyor. Açıklamada şunlar belirtiliyor: “Her ne kadar da, doğrudan ticaret, doğrudan uçuşlar, Maraş ve (Kıbrıs Türk) üniversiteleri konuları bir veya öteki tarafça reddedilmiş olsa da, tarafların Kabul ettiği önemli bir konu var. O da, Maraş’ın BM ve AB gözetiminde, Kıbrıslı Türk ve Rumların beraber yaşadığı ve beraber çalıştığı bir toplumlararası (iki-toplumlulu) bölge

olarak açılması.”

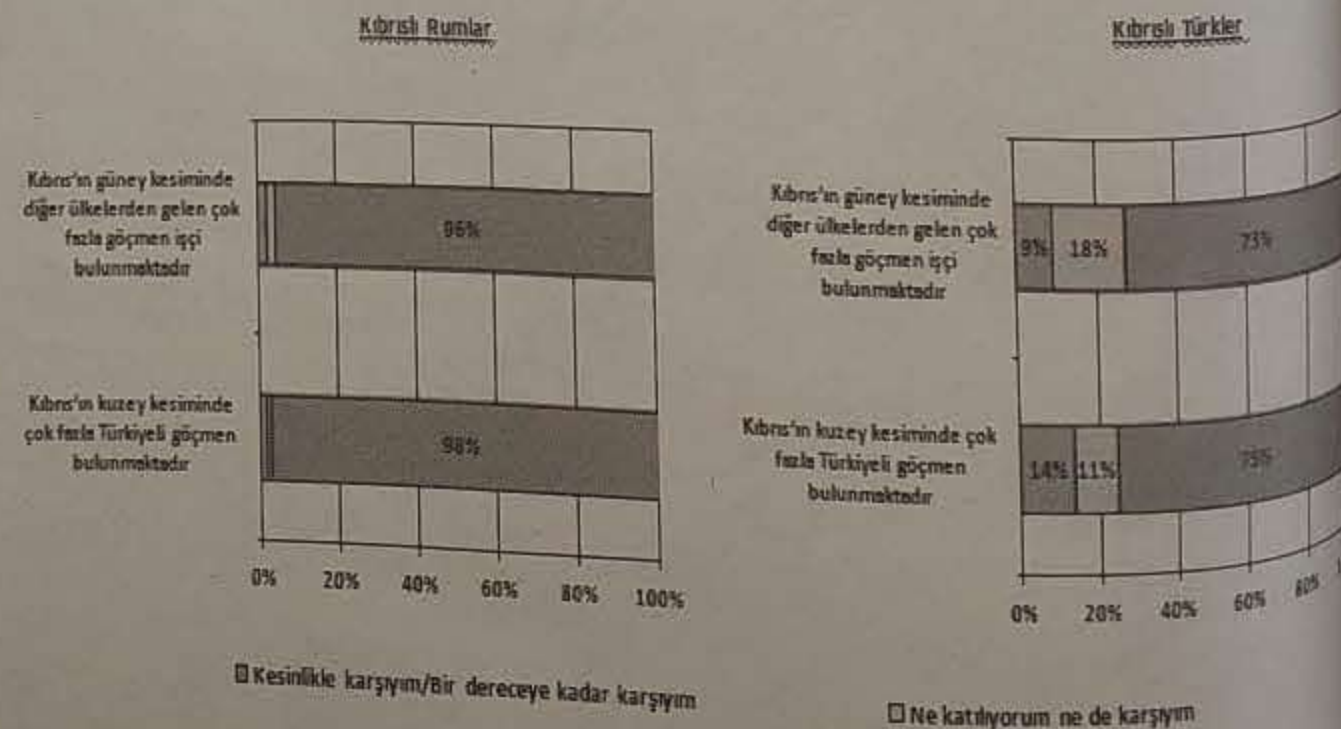
KIBRIS 2015

Kıbrıs 2015 inisiyatifi, Cenevre merkezli Interpeace ortaklığı ile yürütülüyor ve Kıbrıs’ta UNDP-Act (İşbirliği ve Güven için Hareket) programı (www.undp-act.org) ve Avrupa Birliği Komisyonu Kıbrıs Temsilkâtları tarafından destekleniyor. İnisiyatifin amacı, uzun süreli sürdürülebilir bir gelecek Kıbrıs için –barış süreci toplum arasındaki var olan uçurumun kapanmasına yönelik –yarar ve yapıcı toplumsal tartışmaya katkı koymak olarak açıklandı.

Kendi kimliğini tanımlama:

Kıbrıs Sorununa olası bir çözüm durumunda aşağıdaki ifadelerle ne derece katılıyorsunuz veya karşı çıkıyorsunuz?

■ Kesinlikle karşıyım/Bir dereceye kadar karşıyım

□ Ne katılıyorum ne de karşıyım

TDP'...

Toplumcu demokrasi Partisi (TDP), ülkede her alanda sorunlar yaşandığını, arkasında halk iradesi olmadığını savundu. TDP partilerden yaptığı transfer ve aldığı talimatlarla yasa yapmaya çalıştığını iddia ederek, hükümete “dur” demek için “Siyah Bayraklı Eylem” başlattı. TDP Genel Başkanı Mehmet Çakıcı, hedeflerinin yolda mücadele ederek, her hafta yapılacak eylemlerle eylül ayının sonuna kadar hükümeti durdurmak olduğunu belirterek, bu yolda tüm kesimleri kendi bayraklarıyla değil, siyah bayraklarla birlikte hareket etmeye çağırıyor. TDP Genel Başkanı Mehmet Çakıcı, beraberinde heyetle, eylemleri çerçevesinde HAVA-SEN’i ziyaret ederek Sendika Başkanı Buran Atakan ve sendika yetkilileriyle görüştü. Çakıcı, hükümetin yaz aylarına gelindiğinden Medis’in tatile gireceğinden dolayı rahatlama olduğunu ancak “son dakika golü” olarak Sosyal Sigortalar Yasası’nın pazartesi günü Medis’ten geçirileceğini savundu.

HÜKÜMETİN HALK DESTEĞİ YOK

Hükümetin arkasında desteği kalmadığını, ülke diğer partilerden transfer yönettiğini söyleyen Çakıcı, hükümetin KTH ve DAÜ

Eylem

Patates Üreticileri Birliği (PÜB), üreticilerin zarar ziyanını ödenmemesi nedeniyle yapacağını açıkladı. Başbakanlık önündeki eylemi, dün, Başbakan İrsen Küçük ve Tanım Bakanı Ali Çetin Amcaoğlu’yla görüşürken vardıkları uzlaşmayla şimdilik kaldı. Kararı aldığını duyuran Patates Üreticileri Başkanı Ahmet Yeşil yazılı açıklamasında, Haziran’da Başbakan’ın yazıda, 2010’ının ödenmemesi hakkında 6 Temmuz’da Başbakan’ın tüm üreticileriyle eylem yapacağını hatırlattığını, çünkü görüşmelerin 2010 zararlarının